

UZASADNIENIE

W pozwie, który wpłynął do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 22 października 2013r. powodowie I. B., Ł. B. (1) i T. B. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) w W.:

- na rzecz powódki I. B. kwoty 98.330 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 90.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią męża, kwoty 5.000 zł z tytułu znacznego pogorszeniem sytuacji życiowej oraz kwoty 3.330 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu,

2- na rzecz powoda Ł. B. (1) kwoty 75.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 70.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca oraz kwoty 5.000 zł z tytułu znacznego pogorszeniem sytuacji życiowej,

- na rzecz powoda T. B. (1) kwoty 75.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 70.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca oraz kwoty 5.000 zł z tytułu znacznego pogorszeniem sytuacji życiowej.

Powodowie wnieśli ponadto o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że w dniu 20 grudnia 2012r., około godziny 16.40, w Ł., na drodze krajowej (...) u zbiegu z ulicą (...), na wysokości posesji nr (...) miał miejsce wypadek komunikacyjny. Kierujący pojazdem marki B. (...) o nr rej. (...) J. K. nie zachował szczególnej ostrożności, nie ustąpił pierwszeństwa i potrącił przechodzącego po wyznaczonym przejściu dla pieszych M. B.. W wyniku zaistniałego wypadku drogowego M. B. doznał urazu wielonarządowego i w stanie ciężkim został przetransportowany do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z., gdzie tego samego dnia zmarł. Powodowie podnieśli, że Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 18 czerwca 2013r. J. K. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i skazany. Z uzasadnienia pozwu wynika, że M. B. był mężem powódki I. B. oraz ojcem powodów T. B. (1) i Ł. B. (1). Jego śmierć stanowiła dla żony oraz synów ogromny szok.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż samochód sprawcy, w dacie zaistnienia szkody był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...). Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i wypłacił każdemu z powodów kwotę po 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, jednakże odmówił wypłaty stosownego odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej oraz zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu. (pozew, k. 3-8)

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 stycznia 2014r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany wskazał, iż w jego ocenie wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego tytułem zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów kwota po 10.000 zł całkowicie kompensuje doznaną krzywdę, zakwestionował także zasadność i wysokość pozostałych dochodzonych przez stronę powodową roszczeń.(odpowiedź na pozew, k. 56-60)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 grudnia 2012r. w Ł., na drodze krajowej (...) J. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem marki B. (...) nr rej. (...), nie zachował szczególnej ostrożności, nie ustąpił pierwszeństwa pieszemu i przednim prawym narożnikiem pojazdu potrącił przechodzącego po wyznaczonym przejściu dla pieszych z lewej strony na prawą w stosunku do jadącego samochodu pieszego M. B., czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w wyniku którego na skutek odniesionych obrażeń M. B. zmarł po przewiezieniu do szpitala.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013r. wydanym w sprawie sygn. akt VIK 566/13 uznał J. K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając jedną stawkę na kwotę 40 złotych oraz orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 1 roku.

(okoliczności bezsporne nadto wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 18 czerwca 2013r., k. 24-25)

Pojazd, którym kierował sprawca w dacie zdarzenia objęty był umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, zawartej ze stroną pozwaną. (okoliczność bezsporna)

M. B. był mężem powódki I. B. oraz ojcem powodów T. B. (1) i Ł. B. (1). W chwili śmierci miał 59 lat. Rodzina mieszkała razem w domu jednorodzinnym i prowadziła wspólne gospodarstwo. I. B. i M. B. tworzyli zgodne, kochające się małżeństwo z trzydziestoletnim stażem. Powódka była z mężem bardzo związana. Służył jej wsparciem i pomocą. W przeszłości zajmował się synami i angażował się w ich wychowanie. Kiedy dzieci były młodsze mąż powódki brał dzień wolny w pracy, żeby udać się z nimi na wizytę do lekarza.

W związku ze śmiercią męża I. B. przeżyła szok i musiała przyjmować leki uspokajające oraz przez okres 6 miesięcy także leki przeciwdepresyjne.

Powódka od 1989 r. choruje na padaczkę, ale po śmierci męża napady chorobowe nasiliły się. W dniu śmierci M. B. powódka miała dwa napady epilepsji, była z tego powodu w dniach od 21 do 27 grudnia 2012 r. hospitalizowana i do chwili obecnej pozostaje pod opieką lekarza neurologa i przyjmuje leki przeciwpadaczkowe.

Powódka prawie codziennie odwiedza grób męża, nie związała się z nikim po jego śmierci, nadal jest w żałobie. (odpis skrócony aktu zgonu, k. 74, odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 75, odpisy skrócone aktów urodzenia, k. 76, k. 114, zeznania powódki, protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:05:14-00:20:00, k. 127v.-128 w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:11:36, k. 185v., 00:11:36-00:15:02, k. 185v., zeznania powoda Ł. B., protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:21:45-00:23:36, k. 128 w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:17:40, k. 186, karta informacyjna, k. 95-96)

M. B. był z zawodu hydraulikiem i malarzem. W chwili wypadku otrzymywał zasiłek dla bezrobotnych, podejmował się także prac dorywczych. Zmarły był osobą bardzo zaradną. Poszkodowany wybudował dom, w którym rodzina obecnie mieszka, dokonywał w nim także bieżących napraw. (zeznania powódki, protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:08:16-00:15:21, k. 127v. w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:11:36, k. 185v.)

Powódka w chwili śmierci męża pobierała zasiłek przedemerytalny w wysokości około 800 zł netto. Obecnie otrzymuje kwotę około 1.200 zł z tytułu renty rodzinnej, którą przeznacza na utrzymanie swoje oraz synów. (zeznania powódki, protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:08:16-00:15:21, k. 127v. w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:11:36, k. 185v., 00:11:36-00:15:02, k. 185v.)

W chwili śmierci M. B. T. B. (1) miał 29 lat, zaś Ł. B. (1) miał 27 lat. Powodowie odczuwają brak ojca. Zawsze mogli liczyć na jego pomoc i radę. Ojciec był dla nich podporą w życiu codziennym. Często razem z nim pracowali. M. B. starał się przyuczyć synów do zawodu i pomagał im w znalezieniu pracy. Przed śmiercią M. B. powód Ł. B. (1) pomagał ojcu w wykonywaniu prac dorywczych w budownictwie i ogrodnictwie.

Obecnie powodowie nie pracują, mają problem ze znalezieniem stałej pracy. Po śmierci ojca powodowie nie korzystali z pomocy lekarza. (zeznania powódki, protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:08:16-00:20:00, k. 127v.-128 w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:11:36, k. 185v., zeznania powoda Ł. B., protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:21:45-00:23:36, k. 128 w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:17:40, k. 186,

00:17:40-00:19:00 k. 186, zeznania powoda T. B., protokół rozprawy z dnia 30.04.2014r., 00:23:43-00:25:14, k. 128 w zw. z protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:16:27, k. 186, 00:16:27-00:17:36, k. 186)

Śmierć M. B. wywołała u powódki silne reakcje emocjonalne. W dniu wypadku szła ona z mężem na cmentarz. i była świadkiem przedmiotowego zdarzenia. Widziała jak M. B. został zabrany karetka pogotowia do szpitala, natomiast gdy dojechała już do szpitala, dowiedziała się już o jego śmierci. W wyniku zaistniałego zdarzenia odporność emocjonalna powódki ulega gwałtownemu osłabieniu. Po zastosowanym leczeniu jej stan psychiczny uległ stabilizacji.

I. B. była z mężem silnie emocjonalnie związana. Małżonkowie mieli wspólne cele, a ich związek trwał wiele lat. Powódka zawsze była i nadal jest skoncentrowana na życiu rodzinnym, miała w mężu największe oparcie, mogła na niego liczyć w życiowych sytuacjach. Wspierał ją także w trudnych relacjach z synami.

Po śmierci męża sytuacja życiowa powódki uległa gwałtownej zmianie, obniżył się komfort codziennego życia, status materialny, zmieniły dotychczasowe cele życiowe, dezorganizacji uległa też codzienna aktywność (obniżyła jakość życia).

Rozmiar odczuwanych przez powódkę po śmierci męża cierpień psychicznych był bardzo duży. Czynnikiem dodatkowo obciążającym było przeżycie sytuacji traumatycznej jaką był sam wypadek. Gdy I. B. widziała ранego męża i nie mogła mu pomóc. Nadal przeżywa ona obrazy, które pojawiają się w jej pamięci. W miarę upływu czasu następowały jednak u powódki procesy adaptacyjne do nowej sytuacji życiowej. Obecnie I. B. jest aktywna, stara się normalnie prowadzić gospodarstwo domowe.

Powódka już przed śmiercią męża była leczona z powodu padaczki, ale po jego śmierci objawy tej choroby znacznie się nasiliły. I. B. była z tego powodu zaraz po zdarzeniu hospitalizowana, a jej dotychczasowe leczenie uległo modyfikacji. Do chwili obecnej powódka pozostaje także pod opieką lekarską z powodu padaczki, jak również przyjmuje leki, które stabilizują reakcje emocjonalne. Gdyby powódka miała potrzebę skorzystania z konsultacji psychiatrycznej, to mogła i może tego dokonać w ramach świadczeń z NFZ.

W funkcjonowaniu psychicznym I. B. nie wystąpiły zaburzenia mogące mieć związek ze śmiercią męża., a jego utrata nie spowodowała powstania po stronie powódki zwiększonych potrzeb. Obecnie powódka jest w dobrym stanie psychicznym, zaś ograniczenia jakich doznaje w życiu codziennym wynikają z choroby zasadniczej - padaczki. (opinia biegłego psychologa L. S., k. 149-150)

W aspekcie psychiatrycznym śmierć męża spowodowała u powódki wystąpienie ostrej reakcji na stres, która jednak ustąpiła po krótkim czasie. Więzy łączące powódkę z mężem były bardzo silne, mogła ona na niego zawsze liczyć, mąż był dla niej oparciem. Rozmiar odczuwanych przez powódkę cierpień psychicznych był początkowo bardzo duży. W miarę upływu czasu występowały procesy adaptacyjne do nowej sytuacji życiowej. Aktualnie powódka dobrze funkcjonuje, jest aktywna, prowadzi dom. Cierpień fizycznych powódka nie doznała, a jej obecny stan psychiczny jest dobry, także rokowanie na przyszłość jest dobre.

Z psychiatrycznego punktu widzenia nie doszło u I. B. do powstania zaburzeń w funkcjonowaniu mogących mieć związek ze śmiercią męża jednak nie doznała ona w związku z tym uszczerbku na zdrowiu i nie zachodziła konieczność stosowania leczenia psychiatrycznego. U powódki, w wyniku doznanych przeżyć nie wystąpiły zwiększone potrzeby jak również ograniczenia w życiu codziennym. (opinia biegłego psychiatry K. W., k. 162)

Śmierć M. B. spowodowała u powoda Ł. B. (1) reakcję typową dla osoby tracącej ojca (przeżywanie smutku, pustki, poczucia braku ojca w różnych sytuacjach życiowych). W początkowym okresie jego śmierć wywołała silne reakcje emocjonalne. Czynnikiem dodatkowo obciążającym była choroba matki, jej nieobecność w domu z powodu hospitalizacji. Po śmierci M. B. obniżył się komfort codziennego życia i status materialny rodziny, co wpłynęło na zmiany w dotychczasowym życiu. Powód, na miarę swoich możliwości, razem z bratem starał się przejąć obowiązki po ojcu.

Więzi łączące syna z ojcem były dobre. Pomagali sobie wzajemnie, często razem pracowali. Zmarły w dużym stopniu kontrolował jego działania, pomagał mu w rozwiązywaniu codziennych problemów.

W funkcjonowaniu psychicznym powoda nie występują zaburzenia mogące mieć związek ze śmiercią ojca i nie zachodziła konieczności poddania się terapii. Ł. B. (1) ma niski poziom sprawności intelektualnej, co utrudnia mu proces adaptacji. Obecnie, po okresie żałoby stan psychiczny powoda wrócił do stanu sprzed śmierci ojca, jednak poczucie straty i pustki spowodowane utratą ojca, będzie mu nadal towarzyszyło. Upośledzenie intelektualne Ł. B. (1) jest w pewnym stopniu uwarunkowane zmniejszoną stymulacją środowiskową, w prostych pracach powód radzi sobie w miarę dobrze. Jest osobą sprawną fizycznie i może podjąć zatrudnienie adekwatne do swoich umiejętności. Śmierć ojca nie spowodowała powstania u niego zwiększonych potrzeb, bądź ograniczeń w życiu codziennym powoda. Odczuwany przez Ł. B. (1) rozmiar cierpień psychicznych był typowy dla osoby, która traci ojca. Nie odczuwał on cierpień fizycznych. (opinia biegłego psychologa L. S., k. 145-146, ustna opinia uzupełniająca, protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:02:56-00:08:34, k. 185)

Z psychiatrycznego punktu widzenia po śmierci ojca u Ł. B. (1) wystąpiła krótkotrwała reakcja żałoby o miernym nasileniu. Wprawdzie więzi łączące go z ojcem były dobre, ale w związku z jego utratą nie doszło do powstania zaburzeń w funkcjonowaniu. Stan psychiczny powoda zarówno przed, jak i po śmierci ojca był i jest dobry. Rozmiar cierpień psychicznych powoda był miernego stopnia. Nie zachodziła konieczność stosowania leczenia psychiatrycznego, nie stwierdzono u niego także żadnego uszczerbku na zdrowiu, a jego potrzeby życiowe w związku ze śmiercią ojca nie uległy zwiększeniu. Nie doznaje on również cierpień fizycznych ani ograniczeń w życiu codziennym, a rokowanie na przyszłość jest dobre. (opinia biegłego psychiatry K. W., k. 162)

Śmierć M. B. w początkowym okresie wywołała u powoda T. B. (1) silne reakcje emocjonalne. Spowodowała reakcję typową dla osoby tracącej ojca (przeżywanie smutku, pustki, poczucia braku ojca w różnych sytuacjach życiowych). Czynnikiem dodatkowo obciążającym była choroba matki, jej nieobecność w domu z powodu hospitalizacji. Po śmierci ojca obniżył się komfort codziennego życia, status materialny rodziny, co wpłynęło na zmiany w dotychczasowym życiu. Powód przejął razem z bratem obowiązki po ojcu.

Więzi łączące powoda z ojcem były dobre, pomagali sobie wzajemnie, często też razem pracowali. Ojciec w dużym stopniu kontrolował negatywne tendencje w zachowaniu powoda. W związku ze śmiercią ojca T. B. (1) nie doznał zaburzeń w funkcjonowaniu psychicznym i nie zachodziła konieczność stosowania jakiegokolwiek terapii. Po przejściu okresu żałoby stan psychiczny powoda jest dobry, jednak poczucie straty i pustki będzie mu towarzyszyło nadal.

Powód jest osobą w pełni sprawną fizycznie i psychicznie, pracuje i jest w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby. Śmierć ojca nie spowodowała powstania po stronie powoda zwiększonych potrzeb, bądź ograniczeń w życiu codziennym. Odczuwany przez T. B. (1) rozmiar cierpień psychicznych był typowy dla osoby, która traci ojca. (opinia biegłego psychologa L. S., k. 147-148, ustna opinia uzupełniająca, protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:02:56-00:08:34, k. 185)

Śmierć ojca nie spowodowała u powoda zaburzeń psychopatologicznych, a jedynie krótkotrwałą reakcję żałoby o miernym nasileniu. Stan psychiczny powoda zarówno przed, jak i po śmierci ojca był i jest dobry. Rozmiar cierpień psychicznych powoda był miernego stopnia. Nie zachodziła konieczność stosowania leczenia psychiatrycznego. Nie stwierdzono u powoda uszczerbku na zdrowiu. Nie występują ograniczenia w życiu codziennym, ani zwiększone potrzeby związane ze śmiercią ojca. W związku z jego utratą powód nie odczuwał cierpień fizycznych. (opinia biegłego psychiatry K. W., k. 162)

Powodowie i M. B. tworzyli typową rodzinę, w której występowały zarówno sytuacje pozytywne, jak i konfliktowe. Nie występował pomiędzy nimi żaden szczególnie związek emocjonalny bądź szczególna zależność. (ustna opinia uzupełniająca, protokół rozprawy z dnia 19.03.2015r., 00:02:56-00:08:34, k. 185)

I. B. poniosła w związku ze śmiercią męża koszt usługi pogrzebowej polegającej na przewiezieniu, a następnie przeniesieniu zwłok zmarłego M. B. do grobu, koszt tabliczki nagrobnej oraz nekrologu w łącznej wysokości 700 zł.

Koszt zakupu trumny wyniósł 1.450 zł, natomiast wieńca pogrzebowego wyniósł 180 zł. Przedstawione powyżej wydatki stanowiły kwotę w łącznej wysokości 2.330 zł. (faktura nr (...), k. 38)

Pismem z dnia 16 maja 2013r., otrzymanym przez pozwanego w dniu 20 maja 2013r., strona powodowa poinformowała o zaistniałym wypadku drogowym i wniosła o wypłatę na rzecz powódki I. B. tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża kwoty 120.000 zł, tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwoty 80.000 zł oraz tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu kwoty 2.330 zł, zaś na rzecz powodów T. B. (1) i Ł. B. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca kwoty po 90.000 zł oraz tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwoty po 30.000 zł. (zgłoszenie szkody, k. 84-87)

Pismem z dnia 9 września 2013 r. Towarzystwo (...) uznało oswoją odpowiedzialność i po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznało I. B., T. B. (1) oraz Ł. B. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę po 10.000 zł. Jednocześnie odmówiło wypłaty odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powodów z uwagi na brak wskazania i potwierdzenia zaistnienia takowej sytuacji oraz z tytułu zwrotu kosztów pochówku do czasu przedstawienia w tym zakresie oryginału bądź potwierdzonej za zgodność faktury. (pisma z dnia 09.09.2013r, k. 64, k. 79, k. 97)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych dowodów, w szczególności zeznań powodów oraz załączonych do akt sprawy dokumentów.

Oceniając materiał dowodowy zebrany w sprawie, należało uznać za wiarygodne zeznania powódki, które wskazały na więzi łączące I. B. z jej zmarłym mężem. Jednakże Sąd nie przyznał waloru wiarygodności jej zeznaniom, w zakresie w jakim twierdziła, że poniesione przez nią koszty pogrzebu wyniosły około 5.000 zł. Powódka nie wskazała nawet jakich wydatków dotyczyła wskazana przez nią kwota. Natomiast z załączonej do akt sprawy faktury wynika, iż w związku z pogrzebem poniosła ona koszty w łącznej wysokości 2.330 zł.

Ustalając okoliczności związane z zakresem i charakterem następstw śmierci M. B. na sferę psychiczną i emocjonalną powódki I. B. i powodów Ł. B. (1) i T. B. (1), związku przyczynowego między obecnym stanem ich zdrowia a śmiercią M. B., łączących ich więzi emocjonalnych, stanu psychicznego powodów, rozmiaru doznanych cierpień fizycznych i psychicznych oraz rokowań na przyszłość, Sąd oparł się na opiniach biegłych z zakresu neuropsychologii oraz psychiatrii, uznając, że są one pełne, rzetelne i jako takie mogą stanowić obiektywny materiał dowodowy w sprawie. Opinie te sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną. Charakteryzowały się one wewnętrzną spójnością, przejrzystością oraz logiką wywodu, w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały odpowiadały na postawione pytania. Przytoczoną na ich uzasadnienie argumentację należało uznać za w pełni przekonującą, a zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii biegłego z zakresu neuropsychologii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opinii uzupełniającej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie powodowie I. B., Ł. B. (1) i T. B. (1) domagali się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa na rzecz powódki I. B. kwoty 98.330 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 90.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią męża, kwoty 5.000 zł z tytułu znacznego pogorszeniem sytuacji życiowej oraz kwoty 3.330 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu, na rzecz powodów Ł. B. (1) i T. B. (1) kwot po 75.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, w tym po 70.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca oraz po 5.000 zł z tytułu znacznego pogorszeniem sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r.

Zdarzeniem, z którego strona powodowa wywodziła swoje roszczenia, był wypadek komunikacyjny, do którego doszło w dniu 20 grudnia 2012 roku. J. K. potrafił przechodzącego po wyznaczonym przejściu dla pieszych M. B., który na skutek odniesionych obrażeń zmarł po przewiezieniu do szpitala. W stosunku do sprawcy przedmiotowego zdarzenia J. K. zapadł wyrok karny skazujący.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, iż pojazd uczestniczący w zdarzeniu objęty był ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...).

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Świadczenie ubezpieczyciela przy ubezpieczeniu majątkowym polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania (art. 805 § 2 k.c.).

Sprawca wypadku odpowiada względem poszkodowanego na podstawie art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c., zaś podstawę odpowiedzialności pozwanego za powstałą w wyniku wypadku szkodę stanowi art. 822 k.c. Zgodnie z brzmieniem art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nakłada zatem na ubezpieczyciela obowiązek naprawienia szkody w razie nastąpienia określonego w umowie wypadku. Przesłanką powstania obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest stan odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego (ubezpieczonego) za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 obowiązującej w chwili zdarzenia ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Stosownie do art. 35 powołanej ustawy, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W niniejszej sprawie pozwany zakład ubezpieczeń uznał swoją odpowiedzialność co do zasady. I w ramach likwidacji szkody przyznał każdemu z powodów kwotę po 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią osoby bliskiej, kwestionując wysokość i zasadność dochodzonych przez powodów roszczeń ponad wypłacone kwoty, wskazując, iż nie zostały udowodnione.

W stanie faktycznym sprawy znajdują zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego na gruncie stanu prawnego obowiązującego po nowelizacji art. 446 k.c., dokonanej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), skutkiem której został wprowadzony do porządku prawnego art. 446 § 4 k.c. przewidujący zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Regulacja zawarta w art. 446 § 4 k.c. służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka. Określając wysokość zadośćuczynienia, należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy. W razie śmierci

osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyroku SA w Lublinie z dnia 18 października 2012 r., I ACa 458/12, LEX nr 1237237).

Powódka w toku postępowania sądowego domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną w związku ze śmiercią męża M. B. krzywdę. W trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał na jej rzecz z tego tytułu kwotę 10.000 zł. W ocenie Sądu przyznana przez ubezpieczyciela kwota jest kwotą zaniżoną.

Bezsprzecznie trudno jest ocenić i wyrazić w formie pieniężnej cierpienia doznane w wyniku śmierci osoby bliskiej. Jednak nie ulega wątpliwości, że krzywda po stracie życiowego partnera, biorąc pod uwagę rodzaj i siłę wzajemnych więzi, jest jedną z najbardziej dotkliwych. Jak wynika z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego śmierć męża wywołała u powódki silne reakcje emocjonalne. Rozmiar doznanych przez I. B. cierpień psychicznych był bardzo duży. Odczucie bólu było tym większe, że ta śmierć była nagła, nieprzewidziana, spowodowana działaniem osoby drugiej. Powódka była świadkiem zdarzenia, widziała rannego męża i nie mogła mu pomóc. Powódka nadal emocjonalnie wspomina dzień wypadku, a przeżycie tak traumatycznej sytuacji niewątpliwie zwiększa rozmiar doznanych przez powódkę cierpień.

W wyniku przedwczesnej śmierci M. B. jego rodzina doznała ogromnej straty. Powódka zawsze mogła liczyć na wsparcie i pomoc męża, który stanowił dla niej podporę, zwłaszcza w trudnych chwilach. Dbał on także o zabezpieczenie bieżących potrzeb członków rodziny. Powódka przeżyła z M. B. w związku małżeńskim ponad 30 lat, zatem łącząca ich więź była bardzo silna. Powódka bardzo przeżyła utratę męża. W związku z doznany szokiem psychicznym nastąpiło nasilenie się ataków epilepsji, co spowodowało konieczność hospitalizacji. Powódka po śmierci męża zmuszona była zażywać leki uspokajające i przeciwdepresyjne. Stratę związaną ze śmiercią męża powódka będzie odczuwała do końca życia. Mimo upływu czasu nadal pozostaje ona w żałobie.

Po śmierci męża sytuacja życiowa I. B. bardzo się zmieniła, pogorszeniu uległ komfort codziennego życia oraz obniżył się status materialny rodziny. Strata męża wywarła negatywny wpływ na aktywność życiową powódki, na jej cele życiowe. Odczuwana przez powódkę krzywda jest tym większa, że związek małżeński z M. B. był długotrwały, a więź, która wytworzyła się pomiędzy małżonkami była silna. Powódka mogła liczyć na jeszcze wiele lat wspólnego życia, wzajemne wsparcie w wieku emerytalnym. Wprawdzie powódka otrzymuje pomoc ze strony synów, z którymi nadal mieszka, jednakże nie można wykluczyć sytuacji, że założą oni własne rodziny i wyprowadzą, a wówczas zostanie ona sama.

Należy jednak wskazać, że nie doszło u I. B. do powstania mogących mieć związek ze śmiercią M. B. zaburzeń w jej funkcjonowaniu i nie doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu. Wprawdzie rozmiar odczuwanych przez nią cierpień psychicznych był początkowo bardzo duży, jednakże w miarę upływu czasu powódka zaadaptowała się do nowej sytuacji życiowej. Obecnie I. B. jest w dobrym stanie psychicznym, jest aktywna, zajmuje się domem, a rokowania na przyszłość są dobre.

Kierując się przedstawionymi wyżej względami, Sąd uznał, że doznaną przez powódkę krzywdę rekompensuje kwota w wysokości 80.000 zł. Mając jednak na uwadze przyznaną dotychczas od pozwanego Towarzystwa w toku postępowania likwidacyjnego tytułem zadośćuczynienia kwotę w wysokości 10.000 zł, Sąd zasądził na rzecz powódki z tego tytułu kwotę 70.000 zł. W ocenie Sądu, mimo iż cierpienia i odczuwanie bólu są w znacznej mierze sprawą subiektywną, mając na uwadze powyższe okoliczności, domaganie się przez powódkę zadośćuczynienia w kwocie 90.000 zł jest żądaniem wygórowanym, dlatego w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Powodowie Ł. B. (1) i T. B. (1) domagali się zasądzenia od pozwanego tytułem zadośćuczynienia za śmierć ich ojca kwot po 70.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r.

Utrata ojca - osoby dla nich bardzo bliskiej, wspólnie z nimi zamieszkującej, u obu powodów wywołała silne reakcje emocjonalne. Wiązało się to z poczuciem straty, bólem, smutkiem oraz przygnębieniem. Łączące powodów z ojcem relacje były dobre, spędzali z nim dużo czasu podejmując się wspólnie prac dorywczych. Powodowie zawsze mogli liczyć na jego wsparcie i pomoc. Zmarły był osoba zaradną, starał się aktywizować synów zawodowo, uczył ich wykonywania różnych prac.

Okolicznością, która zwiększyła zakres odczuwanej przez powodów krzywdy, był pogarszający się po śmierci M. B. stan zdrowia ich matki, jej nieobecność w domu spowodowana nasilającymi się atakami epilepsji i hospitalizacją.

M. B. pomagał Ł. B. (1) w rozwiązywaniu codziennych problemów, w dużym stopniu kontrolował jego działania. Kontrolował także negatywne tendencje w zachowaniu T. B. (1).

Oczywistym jest, że strata ojca będzie odczuwana przez powodów do końca życia, jednakże nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że natężenie poczucia bólu wraz z upływem czasu ulega zmniejszeniu. W chwili śmierci M. B. powodowie byli już dorosłymi ludźmi, nie doznali straty ojca jako dzieci, kiedy następował ich emocjonalny rozwój. W chwili przedmiotowego zdarzenia Ł. B. (1) miał 27, zaś i T. B. (1) 29 lat. Znajdowali się zatem w wieku, w którym zasadne jest przyjęcie, że powinni się usamodzielniać, wyprowadzić z domu rodzinnego, zacząć żyć własnym życiem i służyć wsparciem swoim rodzicom, zamiast oczekiwać pomocy z ich strony.

Śmierć ojca nie spowodowała u T. B. (1) zaburzeń psychopatologicznych, a jedynie krótkotrwałą reakcję żałoby o miernym nasileniu, bez konieczności stosowania terapii. Okres żałoby już się zakończył, a powód znajduje się w dobrym stanie psychicznym.

Śmierć M. B. nie spowodowała także zaburzeń w funkcjonowaniu psychicznym powoda Ł. B. (1), nie zachodziła konieczność stosowania terapii, ani leczenia psychiatrycznego. Po okresie żałoby stan psychiczny powoda wrócił do stanu sprzed śmierci ojca.

Z powołanych wyżej względów Sąd uznał, iż odpowiednią kwotą zadośćuczynienia na rzecz powoda T. B. (1) i Ł. B. (1) stanowi kwota w wysokości po 50.000 zł. Uwzględnwszy wypłaconą przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego z tego tytułu na rzecz powodów kwotę po 10.000 zł, zasądzeniu podlegała na rzecz każdego z powodów kwota w wysokości po 40.000 zł.

W pozostałym zakresie żądanie powodów, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu.

Strona powodowa domagała się ponadto zasądzenia na rzecz powódki I. B. oraz każdego z powodów kwoty po 5.000 zł z tytułu odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się ich sytuacji życiowej po śmierci M. B., z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013r. do dnia zapłaty.

W myśl art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Zakresem odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 k.c. objęty jest uszczerbek określany mianem pogorszenia się sytuacji życiowej wskutek śmierci poszkodowanego, wywołanej uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. W orzecznictwie wskazuje się, iż znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego (niewyczerpujące hipotezy art. 446 § 2 k.c.), jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Sam ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po śmierci dziecka nie stanowią podstawy do żądania odszkodowania. Jeśli jednak te negatywne emocje wywołały chorobę, osłabienie aktywności życiowej i motywacji do przewycięzania trudności dnia codziennego, to, bez szczegółowego dociekania konkretnych zdarzeń lub stopnia ich prawdopodobieństwa, można na

zasadzie domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.) przyjąć, że pogorszyły one dotychczasową sytuację życiową osoby z najbliższego kręgu rodziny zmarłego. Prawidłowa wykładnia określenia "stosowne odszkodowanie" w art. 446 § 3 k.c. powinna uwzględniać nie tylko okoliczności konkretnej sprawy, ale także wartość ekonomiczną odszkodowania. Musi ono wyrażać taką kwotę, która odczuwalna jest jako realne, adekwatne przysporzenie zarówno przez uprawnionego, jak i z obiektywnego punktu widzenia uwzględniającego ocenę większości rozsądnie myślących ludzi. Pogorszenie się sytuacji życiowej osoby najbliższej może polegać na utracie zdrowia (rozstroju psychicznym) doznanej w wyniku silnego wstrząsu psychicznego spowodowanego tragiczną śmiercią osoby bezpośrednio poszkodowanej (wyrok SN z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 445/03, LEX nr 173555, wyrok SN z dnia 8 maja 1969 r., II CR 114/69, LEX nr 1037). Należy jednak podkreślić, iż przy ocenie wpływu wstrząsu psychicznego spowodowanego śmiercią osoby najbliższej na ogólną sytuację życiową pokrzywdzonego pod kątem widzenia przesłanki z art. 446 § 3 k.c. należy mieć na uwadze, że pogorszenie się sytuacji życiowej musi być obiektywnym i przyczynowo uzasadnionym wynikiem śmierci osoby najbliższej, a nie wynikać tylko z subiektywnych reakcji i ich życiowych konsekwencji (wyrok SN z dnia 4 listopada 1980 r., IV CR 412/80, LEX nr 8277). Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej może przejawiać się także w utracie wsparcia i pomocy w różnych sytuacjach życiowych (wyrok SN z dnia 13 maja 1969 r., II CR 128/69, LEX nr 4673).

Przesłanką zasądzenia odszkodowania jest wystąpienie znacznego pogorszenia sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego. Ocena czy żądanie jest uzasadnione wymaga ustalenia, jaka była sytuacja życiowa rodziny zmarłego przed wypadkiem oraz czy i o ile uległa ona pogorszeniu na skutek jego śmierci. Przy czym pogorszenia sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c. nie można sprowadzać do prostego zmniejszenia dochodów lub zwiększenia wydatków najbliższych członków rodziny zmarłego. Pojęcie to ma sens o wiele szerszy. Szkody majątkowe prowadzące do znacznego pogorszenia bieżącej lub przyszłej sytuacji życiowej osoby najbliższej zmarłemu są często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia. Często wynikają z obniżenia aktywności życiowej i ujemnego wpływu śmierci osoby bliskiej na psychikę i stan somatyczny, co niekoniecznie przejawia się w konkretnej chorobie (wyrok SN z dnia 18 lutego 2004 r., V CK 269/03, LEX nr 238971).

W świetle zebranych przez Sąd dowodów nie budzi wątpliwości, że wskutek śmierci M. B. zarówno sytuacja życiowa powódki I. B. jak i powodów Ł. B. (1) i T. B. (1) uległa znacznemu pogorszeniu. Prowadzili oni wspólne gospodarstwo domowe. Zmarły przed wypadkiem był zarejestrowany jako osoba bezrobotna i otrzymywał z tego tytułu zasiłek. Podejmował się także prac dorywczych, a otrzymane środki finansowe przekazywał na utrzymanie rodziny. Jego śmierć wpłynęła negatywnie na poziom codziennego życia żony oraz synów. Spowodowała obniżenie statusu materialnego rodziny. M. B. pomagał synom znaleźć pracę. Korzystali oni ze wsparcia ojca, jego zaradności i pracowitości. W świetle zasad doświadczenia życiowego, w okolicznościach niniejszej sprawy, brak jest podstaw do przyjęcia, że wskazana sytuacja uległaby zmianie, a powodowie by się w najbliższym czasie usamodzielnili.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu dochodzona tytułem odszkodowania na rzecz powódki oraz każdego z powodów kwota po 5.000 zł nie jest wygórowana.

Biorąc pod uwagę treść art. 322 k.p.c., w myśl którego jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, (...) sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, zaś w okolicznościach niniejszej sprawy zasadnym było ustalenie odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci M. B. zgodnie z żądaniem – w wysokości po 5.000 zł na rzecz powódki I. B. oraz powodów Ł. B. (1) i T. B. (1).

Powódka domagała się ponadto zasądzenia kwoty 3.330 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu męża, z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty.

Na podstawie art. 446 § 1 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, osoby, które poniosły koszty (..) pogrzebu zmarłego, mogą żądać ich zwrotu od zobowiązanego do naprawienia szkody. Krąg uprawnionych jest ograniczony do osób, które faktycznie poniosły te koszty.

W orzecznictwie wskazuje się, że chociaż z treści art. 446 § 1 k.c. nie wynika w sposób jednoznaczny ograniczenie zakresu zwrotu kosztów pogrzebu, to jednak powszechnie przyjmuje się, że koszty te podlegają zwrotowi w

ograniczonym zakresie. Granice obowiązku wyznaczają zwyczaje przyjęte w danym środowisku. Pojęcie "zwyczaje przyjęte w danym środowisku" należy rozumieć jako zwykle ponoszone wśród określonego kręgu podmiotów koszty związane z pochowaniem zmarłego. Ustalając zwyczaje panujące w danym środowisku należy kierować się kryteriami obiektywnymi, oczywiście odniesionymi do pewnego kręgu podmiotów. Nie można utożsamiać określenia "zwyczaje przyjęte w danym środowisku" z kosztami poniesionymi przez konkretną osobę w konkretnym przypadku. Obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu obejmuje swym zakresem wydatki poniesione zgodnie z lokalnymi i środowiskowymi zwyczajami, a które obejmują przygotowanie pogrzebu, samą ceremonię oraz postawienie nagrobku. W szczególności za uzasadnione tradycjami uważa się poniesienie kosztów: przygotowania zwłok do pogrzebu i ich dostarczenia na cmentarz, nabycia trumny, kremacji zwłok, zakupu miejsca na cmentarzu, postawienia nagrobku, zakupu kwiatów i odzieży żałobnej, koszty ceremonii pogrzebowej, poczęstunku po pogrzebie dla osób bliskich (wyrok Sn z dnia 9 marca 2007 r., V CSK 459/06, Lex nr 277273, wyrok SN z dnia 6 stycznia 1982 r., II CR 556/81, LEX nr 8388; wyrok SN z dnia 22 stycznia 1981 r., II CR 600/80, LEX nr 8301; wyrok SN z dnia 7 marca 1969 r., II PR 641/68, OSN 1970, nr 2, poz. 33, LEX nr 966).

I. B. żądała zasądzenia tytułem zwrotu kosztów pogrzebu kwoty 3.330 zł. W rozpoznawanej sprawie za uzasadnione uznać należało poniesione przez powódkę, udokumentowane przez nią wydatki w postaci usługi pogrzebowej polegającej na przewiezieniu, a następnie przeniesieniu ciała zmarłego M. B. do grobu, opłaty dotyczącej nekrologu oraz tabliczki nagrobnej (w łącznej kwocie 700 zł), zakupu trumny (w kwocie 1.450 zł), zakupu wieńca pogrzebowego (w kwocie 180 zł), w łącznej wysokości 2.330 zł. Ponieważ wydatki związane z pogrzebem ponad kwotę 2.330 zł nie zostały udowodnione żądanie pozwu w tym zakresie należało oddalić jako niezasadne. Na marginesie zaznaczyć należy, iż wbrew stanowisku pozwanego, w zwracanych kosztach pogrzebu nie uwzględnienia się kwoty zasiłku pogrzebowego. Na stanowisku takim stanął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 maja 2009r. (III CZP 140/08, Lex nr 493965), wskazując, iż zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Należy w tym miejscu wskazać, że ubezpieczyciel winien zlikwidować szkodę w terminie 30 dni od dnia otrzymania zgłoszenia szkody. Jednak w przypadku, gdyby wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia w tym terminie było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności (art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r., o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.).

Pismem z dnia 16 maja 2013r., otrzymanym przez pozwanego w dniu 20 maja 2013r., strona powodowa poinformowała o zaistniałym wypadku drogowym i wniosła o wypłatę na rzecz powódki I. B. tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża kwoty 120.000 zł, tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwoty 80.000 zł oraz tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu kwoty 2.330 zł, zaś na rzecz powodów T. B. (1) i Ł. B. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca kwoty po 90.000 zł oraz tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej kwoty po 30.000 zł.

O odsetkach od zasądzonych na rzecz powódki I. B. oraz powodów T. B. (3) i Ł. B. (1) świadczeń należało orzec od dnia 20 czerwca 2013r. Zgłoszenie szkody nastąpiło wskazanym powyżej pismem przedsądowym w dniu 20 maja 2013r.

Powodowie żądali odsetek od dnia 17 czerwca 2013r. Jednakże mając na uwadze 30 dniowy termin na spełnienie świadczenia, strona pozwana pozostawała w opóźnieniu od dnia 20 czerwca 2013r., zatem w tym zakresie żądanie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia.

Powódka oraz każdy z powodów na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013r. korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych w części powyżej kwoty 200 zł każdorazowej należności (k. 46).

Powódka oraz każdy z powodów ponieśli koszty procesu w łącznej kwocie 1.605,70 zł (1.205,70 zł, co stanowi 1/3 z 3.617 zł [koszty zastępstwa procesowego - 3.600 zł oraz 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa], 200 zł z tytułu wydatków na poczet wynagrodzenia biegłych (k. 128v.) oraz 200 zł tytułem częściowej opłaty od pozwu), natomiast koszty procesu wyłożone przez pozwanego wyniosły wobec powódki oraz każdego z powodów po 1.472,10 zł (1.205,70 zł, co stanowi 1/3 z 3.617 zł [3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa] oraz 266,40 zł [1/3 z 799,25 zł z tytułu wydatków na poczet wynagrodzenia biegłych, k. 164]). Zatem łącznie poniesione przez strony koszty procesu wyniosły 3.077,80 zł (1.472,10 zł + 1.605 zł).

Powódka przegrała proces w 20 % {przyznane świadczenia wyniosły łącznie 77.330 zł, zaś suma roszczeń wyniosła 98.330 zł}, w takim zakresie obciążają ją koszty procesu, co stanowi kwotę 615,60 zł (3.077,80 zł x 20 %). Ponieważ poniosła koszty procesu w łącznej wysokości 1.605,70 zł, Sąd zasądził na jej rzecz od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 990,10 zł (1.605,70 zł – 615,60 zł).

Powód T. B. (1) przegrał proces w 40 % {przyznane świadczenia wyniosły łącznie 45.000 zł, zaś suma roszczeń wyniosła 75.000 zł}. W takim też zakresie obciążają go koszty procesu, co stanowi kwotę 1.231,10 zł (3.077,80 zł x 40 %). Ponieważ poniósł on koszty procesu w łącznej wysokości 1.605,70 zł, Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 374,60 zł (1.605,70 zł – 1.231,10 zł).

Powód Ł. B. (1) także przegrał proces w 40 % {przyznane świadczenia wyniosły łącznie 45.000 zł, zaś suma roszczeń wyniosła 75.000 zł}. W takim też zakresie obciążają go koszty procesu, co stanowi kwotę 1.231,10 zł (3.077,80 zł x 40 %). Ponieważ poniósł on koszty procesu w łącznej wysokości 1.605,70 zł, Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 374,60 zł (1.605,70 zł – 1.231,10 zł).

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem I. B. od kosztów sądowych w części, powstały nieuiszczone koszty sądowe w wysokości 4.898,80 zł, . Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c., należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie 3.919 zł obciążającej stronę pozwaną (która przegrała w 80 %), natomiast, w pozostałej części, stanowiącej kwotę 979,80 zł obowiązek poniesienia kosztów procesu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, spoczywa na powódce, jako stronie przegrywającej w 20 %.

Natomiast w związku ze zwolnieniem T. B. (1) od kosztów sądowych w części, powstały nieuiszczone koszty sądowe w wysokości 3.429,80 zł. Stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c., obowiązkiem ich poniesienia Sąd obciążył strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie 2.057,80 zł obciążającej stronę pozwaną (która przegrała w 60 %), natomiast, w pozostałej części, stanowiącej kwotę 1.371,90 zł obowiązek poniesienia kosztów procesu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, spoczywa na powodzie, jako stronie przegrywającej w 40 %. Analogicznie, w związku ze zwolnieniem Ł. B. (1) od kosztów sądowych w części, powstały nieuiszczone koszty sądowe w wysokości 3.429,80 zł. Tym samym Sąd nakazał pobrać z zasądzonych na jego rzecz roszczeń kwotę w wysokości 1.371,90 zł.